

5. CYKLISTA NA SILNICI

MOTIVACE:

★hra Vztahy – podle vylosovaných karet hledej vztahy; říkej správné i chybné; vztahuje se k cyklistovi v provozu (i opakování minulých lekcí) – chodec, osobní automobil, nákladák, vlak, motorka, chodec dítě, ukázněný chodec, neukázněný chodec, cyklista, silnice, stezka, zóna (otázka může znít: Co mají společného? V čem se liší? Mohou si ublížit?)

DETAILY Z FOTOGRAFIE:

★značení na vozovce / cyklista je klidný, jede u krajnice / vozidla dávají znamení / vozidla cyklistu předjíždějí v bezpečné vzdálenosti / motocykl je rychlý

VÝKLAD:

Silnice

★**dělicí čára** (nebo pás) – plná nebo přerušovaná bílá čára uprostřed silnice; **plná** – nesmíme ji přejíždět, jen objíždět překážku; **přerušovaná** – smíme ji přejíždět při dodržení dalších pravidel

★**krajnice** – okraj vozovky někdy oddělený nepřerušovanou bílou čarou; krajnici můžeme použít k jízdě na kole; je to bezpečnější zejména na frekventovanějších úsecích; **POZOR!** zhodnotit **kvalitu** vozovky za krajnicí – nebezpečí pádu na nerovném terénu

★**jízdní pruhy** – širší vozovky; ve městě; rychlejší a pomalejší vozidla – cyklisté **v pravém pruhu** vpravo; vymezující směr jízdy – při řazení do odbočovacího pruhu dodržet pravidla pro odbočování (lekce 6)

★**vodorovné značky** (co to je?) – značky vyznačené barvou přímo na vozovce

★**rozdílné podmínky** ve městě a mimo něj (proč?) – hustota provozu, křižovatky, výskyt chodců a přechodů, rozdílná rychlost projížděcích vozidel

Na silnici

★**dodržujeme** dopravní značky, předpisy a pravidla (jaká?) – sledujeme provoz okolo, jedeme

vpravo, co nejbliže u okraje vozovky, za sebou, rozestupy nejméně na délku jízdního kola; od motorového vozidla před sebou udržujeme větší vzdálenost (proč?) – nutnost bezpečně zastavit

★**vedeme jízdní kolo** (kdy?) – porucha, únava, obava z provozu; (jak?) – jdeme co nejvíce vpravo, zpravidla **po krajnici**; jdeme ve stejném směru jako bychom jeli; kolo vedeme po levém boku; budme velmi opatrní

★když nás **předjíždí vozidlo** – nevybočujeme, nezrychlujeme, pevně držíme řídítka; počítáme **s tlakovou vlnou** (co to je?) – tlak vzduchu předjíždějícího vozidla nás může rozkolísat; stejně tak i vozidlo, které předjíždí jiné v protisměru

★**výjezd od domu** – rozhlížíme se, dáváme přednost (při výjezdu **se rozhlížíme** a dáváme znamení), bezpečnější je kolo vést a nasednout na silnici (při rozjezdu se ohlédneme, dáme přednost vozidlům za námi a dáváme znamení)

POZOR!

★nevyjížděj na silnici – při **silném** provozu a pokud můžeš použít stezku pro cyklisty nebo jinou bezpečnější cestu

★pokud můžeš, odlož cestu po silnici **za snížené viditelnosti** a za **zhoršených** povětrnostních podmínek; nevyjížděj bez reflexních doplňků

vozidlo v jeho směru a proti cyklistovi jede vozidlo, které předjíždí jiné ve svém směru – důraz na zvládnutí tlakové vlny (nárazu vzduchu stlačeného předjíždějícím vozem)

★**2. Průzkum** – na vycházce do okolí školy zjistit existenci vodorovného dopravního značení (dělicí čára, jízdní pruhy, krajnice)

PROCVIČOVÁNÍ:

★**1. Demonstrace** – v tělocvičně, na chodbě nebo na hřišti žáci předvádějí konkrétní situaci (ve dvojicích či skupinách): výjezd od domu – důraz na rozhlížení; vedeme jízdní kolo – důraz na správnou stranu; vzdálenost mezi spolujezci a ostatními motorovými vozidly – důraz na dodržení vzdálenosti při jízdě; cyklistu předjíždí

ZÁVĚR:

★kolektivní práce – ke kartám z motivační části hodiny přidat pojmy z lekce (krajnice, středová čára – přerušovaná, plná, jízdní pruhy, odbočovací pruh vpravo, vlevo); na pruh papíru s jednoduše nakreslenou silnicí včetně krajnice (končí v trávě a u chodníku) žáci nebo skupiny dokreslí prvky podle slov na kartách; karty si losují; na papír nakreslí svůj prvek (prvky) a ke každému připsou, k čemu je důležitý, jakou hraje roli v silničním provozu; modelu vozovky využijí žáci k zopakování způsobu jízdy cyklisty – ukážou správné i nesprávné chování; místo cyklisty (motocyklisty, vozidla) použijí jakýkoliv drobnější předmět nebo si cyklistu mohou vystříhnout z letáku a nalepit na papírovou krabičku

★některé skupiny nakreslí na krabičku cyklistu, který vede kolo; na nakreslené silnici předvedou, po které straně cyklista kolo vede

TABULE:

CYKLISTA NA SILNICI

dělicí čára, krajnice, jízdní pruhy

ve městě silnější provoz

mimo město vyšší rychlost

jedeme i vedeme kolo vpravo

tlak vzduchu předjíždějícího vozu

výjezd od domu i od krajnice – rozhlédni se!

předvídat

sledovat provoz kolem

vždy raději použít cyklostezku

**POKUD SI NA KOLE NEJSI JISTÝ, NEJEZDI PO SILNICI!
NENÍ TO OSTUDA, ALE OPATRNOST NA SPRÁVNÉM MÍSTĚ.**

PRACOVNÍ LIST 5:

1. dopsat k obrázkům čísla řazení: 2., 3., 4., 1.; po seřazení dopsat na řádky: (1.) rozhlédnu vlevo; (2.) rozhlédnu vpravo; (3.) ohlédnou a dávám přednost přijíždějícím vozidlům; (4.) dávám znamení o změně směru jízdy vlevo a rozjíždím se

2. známku 5; např.: nerozhlédl se, nedal přednost projíždějícímu autu, nestačilo zabrzdit, byl zraněn

3. Zuzka myslí na kamarádku, které mává; Míša přemýšlí, jestli stihne zabrzdit, dívá se, kam má uhnout; známka 5 a 1

4. správné odpovědi: b, c

5. zeleně vybarvit: jedu u krajnice, držím pevně řídítka, nezrychluji, počítám s tlakovou vlnou, nevybočuji

Mezipředmětové vztahy:

český jazyk, vlastivěda, společenská výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti

POMŮCKY:

★**učitel:** karty s klíčovými slovy lekce (vybrat podle výkladu nebo tabule), arch či lépe pruh papíru

★**žáci:** potřeby pro kreslení a malování, nůžky, lepidlo, papírové krabičky, obrázky cyklistů a aut